

KARTA POTENCIALNIH NARAVNIH GOZDNIH ZDRUŽB

V okviru projekta karavanke@prihodnost.eu so karto potencialnih naravnih gozdnih združb, ki obstaja za celotno območje Karavank v merilu 1 : 200.000, izdelali v manjšem merilu (1 : 10.000). Tako naj bi nastala primerna osnova za praktično realizacijo v gozdnem gospodarstvu.

Za doseganje večje natančnosti in boljšega prikaza lokalnih danosti so uporabili geološko karto v merilu 1 : 25.000 (Bauer 1982). Geološke enote na raziskovanem območju se za izračun uvrstijo v kategorije kisli silikat, intermediarni silikat, karbonski silikat in karbonat.

Iz digitalnega modela višin so pridobili višinske stopnje, naklon, smer neba in relief. Nadmorska višina in naklon sta neposredno vključena v model. Na osnovi geološke in reliefne karte so izračunali karto vodnega režima. Kope in gorske hrbte so se pri tem tako kot rastišča na dolomitni podlagi uvrstili med bolj suha območja v primerjavi s povprečjem, medtem ko imajo kotanje večjo vodno zalogo.

Za modeliranje so uporabili regresijski model, ki je bil razvit v letih 2004-2006 (Kirchmeir in sod. 2006). V model je vključenih okoli 800 posnetkov vegetacije v Celovski kotlini in v južnih obrobni Alpah. Študija Kirchmeierja in sodelavcev iz leta 2006 je pokazala, da je gozdne združbe mogoče kar dobro opisati s spremenljivkami nadmorska višina, geologija, naklon in vodni režim. Najpomembnejša dejavnika sta nadmorska višina in bazično ravnovesje tal.

Za izdelavo karte so izbrali gozdno združbo z največjo verjetnostjo pojavljanja. Samo na zmerno svežih in svežih rastiščih, na katerih so se rastišča črnega gabra in bukovja izkazali za najverjetnejši gozdni združbi, so pri izdelavi karte dodali drugo najpogostejšo gozdno združbo.

Model za konkretno testno območje prikazuje sedem gozdnih združb. Izraziti dejavniki, ki so odgovorni za prostorsko razširjenost gozdnih združb, so stopnje nadmorske višine, geologija in relief. Pri tem je pomembno upoštevati, da so v modelu vključene le podnebne združbe. To pomeni, da posebnih združb, kot so borova rastišča na skalnatih pobočjih, rastišča logov ali gozdovi v grapah, ni bilo zajetih v uporabljen model. Takšni posebni gozdni tipi imajo glede na površino praviloma podrejeno vlogo. Na pogosto ekstremnih posebnih rastiščih so prvotne gozdne tipe pogosto ohranili v obliki varovalnega gozda, ki ni doživel tako močnega človeškega vpliva kot gospodarski gozdovi na uravnovešenih rastiščih. Za vsako gozdno združbo so sestavili zelo izčrpen opis. Ta vključuje opis prostorske razširjenosti, lastnosti rastišča, gojitvena priporočila in oceno naravovarstvenega pomena.

Poleg karte potencialnih naravnih gozdnih združb in njihovega opisa so na testnem območju določili tudi konkretne ukrepe za ohranjanje narave na treh določenih površinah. Gre za pilotni projekt, ki temelji na programu za gozdno-okoljske ukrepe ter partnerskih pogodbah med uradi za varstvo narave in lastniki gozdov.

V konkreten primeru pridejo iz širokega nabora subvencioniranih ukrepov v poštev zgolj varovalni ukrepi za redke drevesne vrste (lipovec (*Tilia cordata*), črni gaber (*Ostrya carpinifolia*), gorski brest (*Ulmus glabra*), divja češnja (*Prunus avium*)) in bukve z duplom žolne (votla drevesa).

Posamezne ukrepe so izbrali na skupnih ogledih z lastniki gozdov ter jih določili in opisali prek navigacijskih koordinat.